

**Protokół
z posiedzenia Zespołu problemowego ds. budżetu, wynagrodzeń
i świadczeń socjalnych Rady Dialogu Społecznego
z dnia 21 stycznia 2020 r.**

Miejsce posiedzenia: Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog”

Przewodniczący: Jacek Męcina, Przewodniczący Zespołu problemowego ds. budżetu, wynagrodzeń i świadczeń socjalnych, Konfederacja Lewiatan

W posiedzeniu wzięli udział członkowie Zespołu, pozostali zaproszeni goście i eksperci oraz Janusz Cieszyński Podsekretarz Stanu Ministerstwo Zdrowia, Dariusz Poznański Zastępca dyrektora Departament Zdrowia Publicznego i Rodziny Ministerstwo Zdrowia, Justyna Przekopiak Dyrektor Departamentu Podatków Sektorowych, Lokalnych oraz Podatków od Gier

Przyjęto następujący porządek obrad:

1. Rozpatrzenie projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów.
2. Dyskusja nad zakresem i metodami prac w Zespole ds. budżetu wynagrodzeń i świadczeń socjalnych.
3. Sprawy różne.

Ad 1

Przewodniczący J Męcina przywitał członków Zespołu i zaproszonych gości oraz ekspertów. Poprosił o przedstawienie się wszystkich uczestników posiedzenia. Przeszedł do omawiania punktu pierwszego porządku obrad.

Minister J Cieszyński przedstawił główne założenia ustawy i podkreślił, że wersja omawiana na posiedzeniu uwzględnia uwagi nadesłane przez strony przed spotkaniem (odniesienie do obaw stron; zamieszczenie elementu zmiennego w naliczaniu kwoty; zachęcanie producentów aby modernizowali skład napojów by miały mniej cukru; pozbawienie komponentu stałego

opłaty produktów zawierających co najmniej 20% soków; Zawartość cukru liczona na etykiecie a nie analiza składników z naturalnego soku; usunięcie produktów dla dzieci z listy produktów objętych ustawą; objęcie suplementów diety osobnym aktem prawnym i wyłączenie ich z tej ustawy).

Przewodniczący J Męcina zadał pytanie o kwestię notyfikacji projektu.

Minister J Cieszyński stwierdził, że projekt w tej formie nie wymaga notyfikacji technicznej.

Przewodniczący J Męcina otworzył możliwość zadawania pytań.

A Odzimek Związek Rzemiosła Polskiego zapytał o to czy obostrzenia będą dotyczyć tylko Polskich producentów i jak to się będzie miało do towarów sprowadzanych do sklepów typu „Supersam”. Zwrócił uwagę na koszty, które muszą ponieść Polscy producenci i potencjalną konkurencyjność towarów sprowadzonych.

Minister J Cieszyński stwierdził, że będzie to dotyczyło również produktów produkowanych poza Polską.

Arkadiusz Pączka Pracodawcy RP zadał pytanie o wejście ustawy w życie – kwestia vacatio legis. Zwrócił uwagę na problem związany z prawem wykonawczym i zapytał o możliwość przedłużenia vacatio legis.

Minister J Cieszyński Stwierdził, że szacunkowa kwota wpływów wynikających z wprowadzenia ustawy wynosi 50 milionów złotych. Ponadto stwierdził, że zawarte w ustawie terminy mieszczą się w regulaminie Rady Ministrów. Podkreślił, że omawiana ustawa wprowadza opłatę, a nie podatek.

Andrzej Gantner ZPP zwrócił uwagę na to, że opłata wprowadzona w ciągu roku będzie dużym zaskoczeniem dla przedsiębiorców, którzy są już po zakończeniu etapu negocjacji z partnerami biznesowymi. Odniósł się do kwestii etapu procesu produkcji na którym będzie miała zostać uiszczona opłata. Powołał się na przykłady innych krajów w których wprowadzono podobną opłatę porównując ich wysokość. Zwrócił uwagę na brak dostosowania przewidzianej opłaty do warunków społeczno-gospodarczych w Polsce. Zwraca uwagę, że ministerstwo nie może opodatkować zagranicznej np. Niemieckiej firmy tylko co najwyżej dystrybutora, przez co zagraniczna firma będzie w lepszej sytuacji od Polskiej. Zadał pytanie czy ministerstwo przeprowadziło analizę co się stanie gdy staniemy w warunkach nierównej konkurencji. Zadał pytanie co z kategorią produktów mlecznych lub roślinnych, które również są nie prozdrowotne, a można je dostać na rynku jak inne napoje z cukrem.

Przewodniczący J Męcina prosi o skoncentrowaniu się na zadawaniu pytań.

Minister J Cieszyński stwierdził, że wypełniono wszystkie obowiązki związane z opiniowaniem aktów prawnych oraz, że podjęto starania, żeby wyjść organizacjom pracodawców naprzeciw. Podkreślił, że *vacatio legis* jest zgodne z regulaminem Rady Ministrów i kalendarium parlamentu. W ocenie ministerstwa projekt uda się wprowadzić w tym terminie. W odniesieniu do opłaty stwierdził, że celem jest spadek konsumpcji napojów słodzonych, które są szczególnie niezdrowe dla dzieci. Powołał się na raport NFZ o ciągle rosnącej liczbie otyłych dzieci i dodał, że generuje to duże wydatki na ochronę zdrowia. Podniósł kwestię spadku średniej długości życia wskutek zbyt częstego spożywania napojów słodzonych. Zwrócił uwagę, że przy planach wprowadzenia tej ustawy współpracowano z resortem finansów, aby zminimalizować niekorzystne skutki dla przedsiębiorców. Zadeklarował chęć dialogu i jest otwarty na dalsze uwagi nadsyłane drogą mailową. Zauważył, że w przypadku napojów mlecznych nie przewiduje się takich zmian jak w przypadku napojów z 20% zawartością soków.

Przewodniczący J Męcina wytłumaczył stanowisko pracodawców, tłumacząc ministrowi, że nie są to ataki tylko spojrzenie biznesowe pewnie inne i różniące się do spojrzenia zdrowotnego jakie ma minister, ale to każda z perspektyw jakie powinny zostać poddane dyskusji .

A Grądkowski Konfederacja Lewiatan zadał pytania odnośnie celu wprowadzenia ustawy, terminu wprowadzenia ustawy (powołał się na problemy techniczne i technologiczne po stronie przedsiębiorców i administracji) oraz nierównej sytuacji na rynku europejskim (poruszył kwestię eksportu i sytuacji gdzie Polskie produkty będą droższe).

P Pruszyński Konfederacja Lewiatan zapytał o termin przyjęcia ustawy i o sposób konsultacji z Ministerstwem Finansów w sprawie kosztów, zwrócił uwagę na to, że w krótkim okresie nałoży się na przedsiębiorców wiele kosztów.

Minister J Cieszyński odpowiedział, że produkty, które będą eksportowane zostaną zwolnione z opłaty. Zaproponował, aby naliczanie opłaty rozpocząć tak jak planowano od pierwszego kwietnia, a pierwszą transzę przedsiębiorcy mogliby opłacić w późniejszym terminie.

P Pruszyński Konfederacja Lewiatan stwierdził, że Konfederacja Lewiatan odniesie się do tego pomysłu przed posiedzeniem Rady Ministrów.

Minister J Cieszyński wskazał, żeby strony zapoznały się z pomysłem dotyczącym małych gdzie opłata za okres kwiecień-październik jest pobierana w listopadzie, a potem reszta jest rozliczana kwartalnie.

Minister J Cieszyński zachęcił do zadawania pytań i zgłaszania swoich pomysłów.

M Rohde-Krempa Konfederacja Lewiatan wskazała, że rozmowa dotyczy dokumentu, którego strony nie znają i dowiadują się teraz nowych rzeczy.

Minister J Cieszyński stwierdził, że nie uchybiono żadnych procedur, poza tym rozmowa dotyczy także kwestii poruszanych na gorąco. Zadaje pytanie stronom czy wolą jednolity okres miesięczny czy wersję skumulowaną.

M Rohde-Krempa Konfederacja Lewiatan zwróciła uwagę na problemy po stronie przedsiębiorców w związku ze zbyt krótkim czasem na ich przygotowanie. Zwróciła uwagę, że w tym tempie prac nad ustawą cel ministerstwa nie zostanie osiągnięty bo przedsiębiorcy nie zdążą porozumieć się ze sklepami i w początkowej fazie produkty na półkach sklepowych wciąż będą sprzedawane w tej samej cenie.

Przewodniczący J Męcina oddał głos stronie związków zawodowych.

Katarzyna Zimmer-Drabczyk NSZZ „Solidarność” zadała pytanie o to jak będzie przebiegało monitorowanie opłaty i jaki będzie to miało wpływ na zmiany tej ustawy. Zadała drugie pytanie odnośnie tego czy ministerstwo zrobiło analizę zachowań uboższych konsumentów. Podała przykład, że ludzie mogą wybierać tańsze, jeszcze gorsze produkty.

Z Sikorski Przewodniczący Krajowej Rady Sekretariatu Przemysłu Spożywczego zadał pytanie czy ministerstwo oprócz tych podatków ma przygotowany projekt działań profilaktycznych skierowany do konsumentów i w jaki sposób zostaną zagospodarowane pieniądze, które zasilą budżet ministerstwa zdrowia. Podał pod wątpliwość stwierdzenie, że małpki są bardziej szkodliwe od alkoholi o większej gramaturze.

Przewodniczący J Męcina poprosił ministra aby w odpowiedzi odniósł się do wypowiedzi o problemach przedsiębiorców.

Minister J Cieszyński powtórzył swoje stanowisko w sprawie vacatio legis. Zadeklarował przekazanie najnowszej wersji dokumentu oraz, że wszystkie pieniądze, które wpłyną z tej opłaty będą przeznaczone na pokrywanie kosztów leczenia i walki z otyłością. Podkreślił, że ministerstwo przeprowadziło stosowne badania i są podejmowane działania związane z profilaktyką. Ponownie odniósł się do tego, że takie rozwiązania funkcjonują w Europie. Stwierdził powołując się na badania że konsumpcja alkoholu w formie „małpek” jest szczególnie szkodliwa dla zdrowia i przyczynia się do uzależnień. Stwierdził, że zauważono niepokojący wzrost sprzedaży alkoholu w tej formie.

Z Sikorski Przewodniczący Krajowej Rady Sekretariatu Przemysłu Spożywczego stwierdził, że takie działanie spowoduje wzrost popytu na większe objętościowo opakowania.

Minister J Cieszyński stwierdził, że rozumie te argumenty ale podaje przykład, że członkowie NSZZ Służby Więziennictwa chcą jeszcze wyższych opłat dla małych.

Katarzyna Zimmer-Drabczyk NSZZ „Solidarność” ponowiła pytanie o monitoring i analizę zachowań konsumentów.

Minister J Cieszyński stwierdził, że zapis o monitoringu został usunięty na wniosek rządowego centrum legislacji. Podkreślił, że monitoring będzie prowadzony, żeby kontrolować czy Polacy wciąż będą konsumować tyle samo cukru i na co są przeznaczone pieniądze z tego programu. Zwrócił uwagę na pozytywną reakcję samorządów odnośnie małych. Ministerstwo przeprowadziło analizę przypadków w innych państwach gdzie decydowano się na podobne rozwiązanie i zaobserwowano przerzucanie się na inne napoje ale jednocześnie zaobserwowano wzrost konsumpcji wody mineralnej. Raz jeszcze podkreślił cel czyli ograniczenie spożycia cukru.

N Kusiak OPZZ zadał pytanie dotycząc wskaźników, które będą opisywały efekty realizacji wyznaczonych w projekcie celów. Zwrócił się także o wyjaśnienie rozbieżności w sporządzonej w OSR kalkulacji finansowej dotyczącej wielkości wpływów oraz przewidywanej dynamiki spadku popytu na napoje.

Minister J Cieszyński stwierdził, że będą brane pod uwagę wskaźniki – ilość spożycia cukru na głowę Polaka, spożycie alkoholu w ogóle i w małych opakowaniach. Stwierdził także, że nie da się do końca przewidzieć jak zachowa się rynek, dlatego przyjmuje się bardzo konserwatywne założenia i będą dokonywane ewaluacje po tym jak wpłyną pierwsze sprawozdania.

Przewodniczący J Męcina zadał pytanie czy Ministerstwo zdrowia jest otwarte na propozycje wypracowane przez strony o ile będzie uwzględniony element ochrony zdrowia.

Minister J Cieszyński zobowiązał się do przeanalizowania wszystkich uwag.

Przewodniczący J Męcina wszedł w słowo ministrowi podkreślając, że strony uznają to za bardzo istotne oprócz elementów prozdrowotnych. Kluczowe jest tu przygotowanie się do wdrożenia. Zwrócił uwagę na strategię odpowiedzialnego rozwoju i wyraził wolę aby odpowiedzialnie traktować strony i wszystkie sygnalizowane aspekty skutków wprowadzenia tej regulacji.

Minister J Cieszyński powołał się na prawną ścieżkę wdrażania ustaw, podkreślił przy tym, że jest otwarty na rozmowę o technicznych aspektach projektu. Twierdził, że na poziomie głównych założeń projekt stanowi zamkniętą całość. Podkreślił ponownie, że ministerstwo jest otwarte na dyskusje o technicznych aspektach przepisów. Podziękował za wszystkie uwagi przy czym jednocześnie stwierdził, że kształt ustawy w tej postaci uznał za lepsze rozwiązanie. Podkreślił raz jeszcze, że nie ma na ten moment planów, żeby zmienić datę wejścia w życie tej ustawy. Zadeklarował zmianę w porozumieniu z Ministrem Sportu o możliwości zasilenia dodatkowymi środkami szkolne kółka sportowe tak żeby zwiększyć ich dostępność. Ministerstwo Edukacji Narodowej wyraziło przychylne stanowisko w stosunku do tego pomysłu. Wspomniał o tym jako o przykładzie działań profilaktycznych skierowanych do grup, które są najbardziej narażone na ten problem.

Przewodniczący J Męcina zadał pytanie czy minister potwierdza to, że wnikliwie przeanalizuje wszystkie uwagi przesłane do czwartku.

Minister J Cieszyński powiedział o możliwości wydłużenia okresu sprawozdawczości przedsiębiorców przy zachowaniu vacatio legis podkreślając raz jeszcze wpływ na zachowanie konsumentów.

Przewodniczący J Męcina otworzył drugą turę pytań podkreślając, żeby skupić się na meritum.

N Kusiak OPZZ wyraził negatywne stanowisko OPZZ dotyczące kreowania zachowań konsumentów za pomocą podatków. Zwrócił uwagę, że przełoży się to tylko na wzrost wydatków gospodarstw domowych.

Przewodniczący J Męcina zwrócił uwagę aby zadawać pytania.

Minister J Cieszyński stwierdził, że nie przypomina sobie aby Ministerstwo Zdrowia dokonywało założeń projektów ustaw w trybie oficjalnym. Stwierdził, że ciężko formułować to jako zarzut i wskazał na obszerne pisemne uzasadnienie dlaczego ustawa ma taki kształt. Dodał, że w ramach rekompensaty zostały przeprowadzone szersze niż zwykle konsultacje.

K Zimmer-Drabczyk NSZZ „Solidarność” zadała pytanie na ile wzrasta udział w badaniach profilaktycznych i jak ministerstwo zamierza zachować się przy wykreśleniu artykułu 5 dotyczącego monitorowania.

Minister J Cieszyński odpowiedział, że artykuł został usunięty na wniosek RCL ze względu na dublowanie się przepisów w ustawie o zdrowiu publicznym. Cały czas będzie to monitorowane, a dodatkowo doszedł obowiązek pisania sprawozdań na co te pieniądze trafiają.

K Zimmer-Drabczyk NSZZ „Solidarność” zadała pytanie o dystrybucje tych pieniędzy.

Minister J Cieszyński odpowiedział, że minister będzie musiał w sprawozdaniu wykazać na co przeznaczył te środki.

J Mordasewicz Konfederacja Lewiatan podkreślił zagrożenie, które czują przedstawiciele branży piwowarskiej i spirytusowej oraz zadał pytanie czy ministerstwo znajdzie pieniądze na dofinansowywanie leków sprowadzanych z zachodu np. dla osób chorych na cukrzycę.

Minister J Cieszyński odpowiedział twierdząco na to pytanie. Wskazał, że styczniowa lista leków refundowanych została poszerzona o całą gamę leków nowej generacji.

J Mordasewicz Konfederacja Lewiatan zwrócił uwagę ministrowi na bardzo niski poziom inwestycji w Polsce oraz skandaliczne traktowanie przedsiębiorców.

Przewodniczący J Męcina przerwał i poprosił o zadawanie pytań.

J Mordasewicz Konfederacja Lewiatan kontynuował i oczekiwał, że przedsiębiorcy będą mieli rok czasu na przygotowanie się.

Minister J Cieszyński stwierdził, że ciężko mu się odnieść do poziomu inwestycji, rozumie przedłożone argumenty i po raz kolejny przedstawił argumenty prozdrowotne. Ponownie podkreślił, że celem jest ograniczenie konsumpcji napojów wysoko słodzonych. Powtórzył wcześniejsze zapewnienia a propos vacatio legis. Stwierdził, że chce aby projekt również obejmował słodziki nie ze względu na kaloryczność, a z powodu pobudzania łaknienia oraz przyzwyczajania organizmu do konsumpcji słodkich rzeczy. Słodziki miałyby być objęte niższą stawką. Stwierdził trafność postulatu o wykorzystywaniu tych produktów jako aromatów.

B Morzycki Związek Pracodawców Przemysłu Piwowarskiego zadał pytanie czy podstawą opodatkowania są cukry dodane czy składniki w tabeli odżywczej.

Przewodniczący J Męcina poprosił o zadawanie pytań i napominał, że będzie czas na składanie wniosków, które zostaną przekazane ministrowi.

Minister J Cieszyński odpowiedział, że koszt obejmie tylko cukier dodany a nie powstały w procesie produkcji np. fermentacji.

A Odzimek Związek Rzemiosła Polskiego przedstawił obawy branży cukierniczej i zwrócił uwagę na stale rosnące koszty po stronie pracodawcy. Powielił obawy dotyczące inwestowania, opierając się na wcześniejszej wypowiedzi Pana Mordasewicza. Zwrócił uwagę na rozbieżność dotyczącą sytuacji gospodarczej między zapewnieniami Premiera Morawieckiego, a sytuacją realną.

M Rohde-Krępa Konfederacja Lewiatan zapytała o szczegóły sposobu wyliczania opłaty za cukier w projekcie.

Minister J Cieszyński odpowiedział, że opłata jest naliczana za każdy gram powyżej 5 gramów na 100ml.

M Podolska-Bojhar NSZZ „Solidarność” zadała pytania czy gminy mogą wstępnie policzyć jakie środki by do nich wpłynęły i na co mogą to przeznaczyć. Jeżeli takie środki nie wpłyną w wystarczającej ilości to czy jest jakaś zabezpieczona kwota na programy profilaktyczne.

Minister J Cieszyński odpowiedział, że w momencie kiedy będzie potwierdzony ostateczny kształt projektu i dostosowany kształt planów finansowych NFZ to wtedy zakłada się wydatki po stronie samorządów. Stwierdził, że pytanie dlaczego woda jest objęta podatkiem VAT w wysokości 23% należy kierować do Ministerstwa Finansów. Odnosząc się do słodzików ponownie powołał się na argumenty prozdrowotne jak wzrost łaknienia.

Przewodniczący J Męcina zamknął tę część posiedzenia i zapytał ministra czy chciałby zabrać głos, a także czy potwierdza, że będą podjęte próby skatalogowania postulatów do nowego projektu.

Minister J Cieszyński stwierdził raz jeszcze że ministerstwo jest otwarte na porozumienie w sprawach technicznych ale jeżeli chodzi o podstawowe założenia to ministerstwo chciałoby pozostać przy tym kształcie które zaproponowało. Zaznaczył, że do momentu dopóki Prezydent nie podpisze ustawy to istnieje pole do rozmów.

Przewodniczący J Męcina podziękował uczestnikom i wyraził nadzieję, że uwagi dotyczące finansów zostaną przekazane do Ministerstwa Finansów. Ogłasza 5 minut przerwy i zapowiada spotkanie z udziałem partnerów autonomicznych.

Jacek Męcina

/-/

Przewodniczący Zespołu

*Sporządził
Wiktor Szatkowski
Biuro Rady Dialogu Społecznego*